

PESNIŠKE ZBIRKE

PADAJOČE ZVEZDE, 1916
Pesmi: TRGATEV, O ZLATA ZEMLJA, CVETOČA
BRESKVA, OLIKE, CIPRESE, ČEŠNJE ...

POT BOLESTI, 1922
Pesmi: EROS – TANATOS, V OMAMI ...

DE PROFUNDIS, 1926
Pesmi: DE PROFUNDIS, ČRV ...

SVETLE SAMOTE, 1932
Pesmi: VODNJAK, KMET GOVORI POKOJNI ŽENI ...

VEČNI STUDENCI, 1938
Pesmi: HARFA V VETRU, KMET GOVORI BOGU ...

ZLATE LESTVE, 1940
Pesmi: ZLATE LESTVE ...

PESMI O MAJI, 1944
Pesmi: MAJA IN MLADENIČ, MAJA IN PASTIR

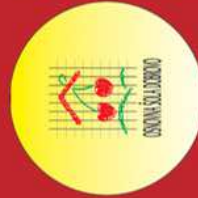
POJOČA KRI, 1944
Pesmi: ŽVLJENJU, BALADA O KRUHU IN
TABORIŠČU NA RABU ...

**NARobe SVET IN DRUGE PESMI
ZA MLADINO, 1953**
Pesmi: NARobe SVET, TRAVE, ŠKRJANČEK

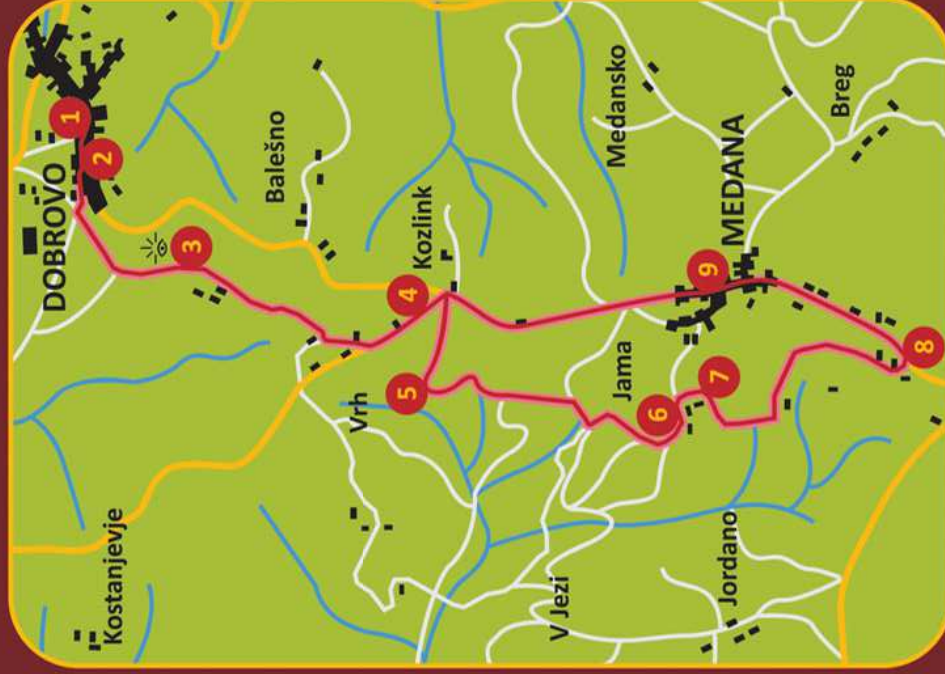
LUCIPETER, 1973
Pesmi: LUCIPETROVO ROJSTVO, LUCIPETER BAN ...

Izdala:

OS Dobrovo
Trg 25. Maja 9
5212 Dobrovo
telefon: +386 (0)5 398 80 00
e-mail: os.dobrovo@guest.arnes.si
spletna stran: www.os-dobrovo.si

ZEMLJEVID GRADNIKOVE UČNE POTOI (dolžina: 3 km)

Gradnikova rojstna hiša s spominsko sobo - tel.: +386 (0)5 304 50 51

Turistično informacijski center Brda

Grajska cesta 10, 5212 Dobrovo
telefon: +386 (0)5 395 95 94
faks: +386 (0)5 395 95 95
e-mail: tic@obcina-brda.si
spletna stran: www.brda.si

Gradnikova učna pot

V projektu občine Brda "Pohodne poti po češnjem cvetu" je našla svoje mesto tudi Gradnikova učna pot, ki vodi obiskovalca med vinograde in v središče vasi Medana. Na poti vas spremljajo pesnikovi verzi, ki vabijo do nevidnih lestev. Toda te pripeljejo do pesnikove rojstne hiše, kjer se lahko spočijete ob gledanju pesnikove zapuščine in branju njegove poezije.

Naravoslovni del poti nudi obiskovalcu vedenje o tipičnih brških drevesih.

Razgledna točka je posebno doživetje, saj ponuja čudovit pogled na 24 zvonikov, ki krasijo briške griče in oddaljene hribe. Na poti lahko doživljamo odnos briškega človeka do narave, do zemlje.

Na Gradnikovo pot se navsezadnje odpravi sprehajalec, ki si želi v naravi okrepiti telo in duha.

1 Pesnik Alojz Gradnik je hodil samosvojo pot v slovenski poeziji in ji dal poseben pečat. V nizu zbirkam nam pesnik razkrije svojo veliko ljubezen do rodnih Brd, v ljubezenskih pesmih doživlja ljubezen kot vseuničujoče čustvo, ki je mračno in vodi v smrt ter razmišlja o smislu človeškega življenja, ki je eno samo razdajanje za druge. **Zelo obsežno je tudi pesnikovo prevajalsko delo:** Kitajska lirika, Italijanska lirika, Moderna španska lirika, Njegošev Gorski venec in še veliko svetovnih pesniških del. Po vojni pesnikova moč in ustvarjalnost zelo hitro ugašata. Temu je pripomoglo nepriznavanje pesnika v javnosti, oteženo objavljavanje in prihajajoča starost.

OLJKA / OLEA SATIVA L.

Nekje so. Njih vrh je, kjer božje noge so v modrini neba ...

V Brdih je bila oljka domača rastlina, ki je rasla na sončnih legah med trtami in na brežinah. Leta 1929 je bila zima prehuda in oljke so zmrznile. Šele pred nekaj leti so jo ponovno začeli saditi. Brda so najsevernejša lega, kjer oljka še uspeva in je zato olje izvrstne kakovosti. Cvetno nedeljo v Brdih praznujejo z oljčnimi vejicami.

ČEŠNJA / PRUNUS AVIUM L.

Nekje so. V tej zmedli življenja, o duh moj, povedi me samo do vzhodja, na kline najnižje.

Češnje izvirajo iz Male Azije. V Brdih so doma tudi stare sorte: *čuffce, pontevke, trcinke, prvačnice*... Češnje so še vedno iskano tržno blago, saj so prvi spomladanski sadež, ki po dolgi zimi prinesejo v hišo prvi denar. Briške češnje so bile v času Avstro-Ogrske na Dunaju zelo cenjen sadež.

MURVA / MORUS SP L.

Nekje so. Oko jih človeka ne vidi.

Izvira iz jugozahodne Azije in Male Azije. V Brdih so murvo gojili zaradi sviloprejk. Drevo dobro prenaša sušo, pa tudi mraz. Danes srečamo murvo v Brdih le kot okrasno drevo, ki daje odlično senco v poletnih mesecih.

FIGA / FICUS CARICA L.

Nekje so. Mogoče jih vidi oko, kadar v smrti življenja so zidi podrti.

Fige so sredozemske rastline, ki uspevajo tudi v Brdih in poleg oljk dajejo Brdom mediteranski značaj. Zanimive so predvsem zaradi dvakratne rodnosti v enem letu. V Brdih uspevajo: *beli in črni madonni, belice, kamberji, bonke*... Vindimske fige, ki so zorele v času trgatve / vendime so. Briči kadili, sušili na soncu in shranili v zaboje, pokrili in jih ob božiču prodajali kot zelo dobro suho sadje.

CIPRESA / CUPRESSUS SP L.

Pesnikov cilj je izpolnjen in njegova pot končana. Zadnji počitek je našel v ljubljani Medani, blizu domačije in pod cipresami, ki so mogočne in ravne, nekoč pritomale iz Benetije (pesem Ciprese). Verzi na njegovem grobu so iz soneta Večerne sence.

Ob rojstvu otroka so bogati ljudje zasadili cipreso v bližini doma. V Vipolžah rastejo v grajskem parku starega gradu večstoletne in največje ciprese na Slovenskem.

VINSKA TRTA / VITIS VINIFERA L.

Nekje so. Vodnice na bajne so dvore ...

Trta je prisotna v Evropi že od mezozoika. V času rimske države so se iz bližnjih mest, Ogleja in Čedad, trte širile v Brda. Najbolj razširjene sorte v Brdih so *rebula, sivi in beli pinot, merlot* in druge.

SLIVA / PRUNUS DOMESTICA L.

Nekje so. Izbrane le duše, poslane z zemlje so, da stopajo nanje ...

Slive so v Brdih lupljen in olupljene žveplali in nato sušili. Posušene so stisnili po dve skupaj. Nastale so zelo okusne prunete ali *prčač-ne češpe*. Te so zložili v zaboje za prevoz in prodajo.

ŽIVLJENJEPIŠ

Pesnik se je rodil leta 1882 v Medani. Očetu Jožetu in mami Luciji Godeasi se je rodilo 10 otrok. Najprej so Gradnikovi stanovali v stari medanski šoli, nato so se večkrat selili po vasi. Kljub veliki revščini je Gradnikovo očce poslalsal nasvet medanskega vikarja in malega Alojza dal v šolo v Gorico. Tam je obiskoval nemško gimnazijo in maturiral z odliko. Kasneje je na Dunaju študiral pravo in leta 1907 postal doktor prava. Služboval je v pravnih službah, bil je sodnik v Gorici, Cerknem in Puli. Po prvi svetovni vojni je bil zaposlen pri zunanjem ministrstvu v Beogradu in član višjih sodišč.

Po drugi svetovni vojni je bil upokojen in je živel v Ljubljani, kjer je umrl leta 1967. Pokopan je v rojstni Medani.